

**SECȚIA DE ȘTIINȚE
SOCIALE, ECONOMICE,
UMANISTE ȘI ARTE
A ACADEMIEI DE ȘTIINȚE
A MOLDOVEI**

bd. Ștefan cel Mare, 1
MD-2001, Chișinău,
Republica Moldova
tel: +(373 22) 27-21-07
Fax: +(373 22) 27-21-07
e-mail: sectia.sseua.asm@gmail.com

**SECTION OF SOCIALS,
ECONOMICS,
HUMANITIES SCIENCES
AND ARTS OF THE ACADEMY
OF SCIENCES OF MOLDOVA**

Ștefan cel Mare Ave, 1
MD-2001, Chișinău,
Republic of Moldova
tel: +(373 22) 27-21-07
Fax: +(373 22) 27-21-07
e-mail: sectia.sseua.asm@gmail.com

**AVIZUL BIROULUI SECȚIEI ȘTIINȚE SOCIALE, ECONOMICE,
UMANISTICE ȘI ARTE**

asupra raportului proiectului pentru concursul bilateral cu Republica Moldova pentru anii 2025-2027 (moldo-române), 25.80013.0807.44ROMD *Comunismul pe înțelesul tinerilor. transmiterea trecutului recent noilor generații din România și republica Moldova,*

dr. Ludmila D. COJOCARU, Prioritatea Strategică IV. Provocări societale,
Muzeul Național de Etnografie și Istorie Naturală, perfectat în baza audierii raportului și a concluziilor experților delegați (Biroul Secției Științe Sociale, Economice, Umanistice și Arte a Academiei de Științe a Moldovei din 23 decembrie 2025)

I) Atingerea scopului, obiectivelor și rezultatelor declarate în propunerea de proiect în corelare cu cele obținute după implementarea proiectului:

În cadrul etapei 2025, scopul proiectului a fost realizat prin elaborarea documentelor de lucru necesare constituirii bazei de date supuse analizei și interpretării, iar obiectivele au fost îndeplinite prin dezvoltarea principalelor instrumente de lucru cu rol comparativ privind instituțiile și politicile de abordare a trecutului comunist din România și Republica Moldova, efectuarea cercetărilor de teren preliminare privind percepția tinerei generații asupra principalelor locuri ale memoriei comunismului și diseminarea primelor rezultate de cercetare în cadrul forurilor științifice.

II) Diseminarea rezultatelor obținute (numărul de publicații):

Rezultatele obținute au fost diseminate în cadrul manifestări științifice naționale internaționale (9 comunicări) și se regăsesc în 3 teze publicate în materialele conferințelor științifice.

III) Valoarea socio-economică a rezultatelor obținute (brevete de invenție, alte forme de proprietate intelectuală, materializarea rezultatelor, perspective de implementare etc):

Rezultatele științifice obținute în perioada 1 octombrie – 31 decembrie 2025 demonstrează impactul semnificativ al proiectului asupra cercetării politicilor și practicilor comemorative ale trecutului totalitar-comunist. Acestea contribuie substanțial la înțelegerea mecanismelor de transmitere a trecutului recent către tânăra generație și la identificarea practicilor și actorilor publici cu potențial în dezvoltarea unei culturi europene a memoriei în România și Republica Moldova. Totodată, materialul empiric documentat, comunicările și publicațiile științifice realizate constituie resurse valoroase pentru cercetători, studenți și toți cei interesați de politicile memoriei și cunoașterea trecutului recent. Dincolo de relevanța lor științifică, aceste rezultate contribuie la consolidarea cooperării dintre actorii implicați în elaborarea politicilor memoriale și educaționale din cele două state și susțin promovarea unor abordări convergente ale trecutului comunist, în perspectiva unui viitor european comun.

IV) Eficiența colaborării între organizația din R. Moldova și partenerii de peste hotare:

În scopul realizării obiectivelor proiectului, echipa de cercetare a dezvoltat colaborări cu istorici, muzeografi, arhiviști și bibliotecari din cadrul unor instituții și centre europene specializate în cercetarea memoriei regimurilor totalitare-comuniste, facilitând schimbul de bune practici și expertiză. Parteneriatele cu Institutul de Investigare a Crimelor Comunismului și Memoria Exilului Românesc și Fundația Academia Civică (România), Centrul Mieroszewski și Rețeaua Europeană Memorie și Solidaritate (Polonia), precum și Center for the Study of Genocide and Resistance in Lithuania și The Museum of Occupations and Freedom Fights (Lituania) au contribuit semnificativ la consolidarea cooperării internaționale. Aceste colaborări au fost valorificate prin organizarea a patru vizite de documentare și schimb de bune practici, participarea la două reuniuni științifice, acordarea de asistență în procesul de cercetare și elaborare a materialelor științifice, precum și prin planificarea unor acțiuni comune pentru etapele viitoare de implementare ale proiectului.

V) Pregătirea cercetătorilor în cadrul proiectului prin doctorat/postdoctorat

Echipa include 4 doctori dintre care 1 își continuă cercetarea în vederea obținerii titlului de doctor habilitat.

Punctaj mediu acordat: 30

Concluzii, recomandări: Prima etapă de implementare a proiectului *Comunismul pe înțelesul tinerilor. Transmiterea trecutului recent noilor generații din România și Republica Moldova* a fost realizată în conformitate cu scopul și obiectivele asumate. Activitățile desfășurate în anul 2025 au permis fundamentarea conceptuală și metodologică a cercetării prin elaborarea documentelor de lucru necesare construirii bazei de date și prin dezvoltarea instrumentelor comparative privind instituțiile și politicile de abordare a trecutului comunist din cele două state. Cercetările de teren preliminare, schimburile de bune practici și cooperarea bilaterală au contribuit la documentarea impactului culturii memoriei și a practicilor comemorative asupra tinerei generații. Totodată, diseminarea rezultatelor în cadrul forurilor științifice naționale și internaționale și materializarea timpurie a acestora în publicații științifice confirmă relevanța și vizibilitatea cercetării. În ansamblu, rezultatele obținute în această etapă creează premisele necesare pentru continuarea eficientă a proiectului și pentru aprofundarea analizei în etapele următoare de implementare.

De menționat este faptul că toți cercetătorii angajați în proiect au lucrat fără remunerație

Se propune calificativul general: FOARTE BINE

Raport aprobat

Conducătorul
Secției Științe Sociale, Economice,
Umanistice și Arte a AȘM

mem. cor. Ion HADÂRCĂ

Secretar Științific al Secției Științe Sociale, Economice,
Umanistice și Arte a AȘM

dr. Natalia PROCOP